

Szimpózium a 100 éve született d. dr. Juhász István (1915–1984) emlékére

2015 decemberének 2. és 3. napján a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet *Jézus Krisztus „kicsiny nyája” és a világ egyetemes történései* címmel tartott szimpóziumot a 100 éve született d. dr. Juhász István professzor emlékére. A jubileumi rendezvényt a hollandiai Juhász István Professzor Alapítvány (Prof. I. Juhász Stichting) kezdeményezte, támogatását pedig ugyanez az alapítvány és az Erdélyi Református Egyházkerület vállalta.

A szimpózium december 2-án délután kezdődött id. Kabai Ferenc nyugalmazott lelkipásztor áhítatával, amelyet Kató Béla püspök megnyitó szavai követtek, majd dr. Rezi Elek rektor, Antal József nyugalmazott lelkipásztor és Klaas Eldering nyugalmazott holland lelkipásztor mondott köszöntőbeszédet, Ida Eldering Jonckers-Nieboer nyugalmazott holland lelkipásztor pedig felolvasta a 102 éves Hebe Charlotte Kohlbrugge asszony üdvözlő levelét, aki a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet díszdoktora, és szoros kapcsolatot ápolt Juhász István professzorral.¹

A rendezvény megnyitása után állófogadás következett, amelyet Kató Béla püspök adott a résztvevőknek.

A szimpózium második napja d. dr. Kozma Zsolt nyugalmazott teológiai professzor áhítatával kezdődött, amelyet a délelőtti tudományos ülészak követett. Ennek keretében rövid referátumok hangzottak el: d. dr. Eberhard Busch (Göttingen): *Messzélátó gondolkodás, konkrét cselekvés*; d. dr. Walter Wolf (Schaff-

¹ Hebe Charlotte Kohlbrugge (Utrecht, 1914) a *Kétszer kettő néha öt* című memoárjában (Fordította Kállay Csabáné Miklós Tünde. Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár 2008, 235 old.; holland kiadása: *Twee maal twee is vijf. Getuige in Oost en West*. Uitgeverij Kok, Kampen 2002, 240 old.) azt is elbeszéli, hogy a Hollandiai Protestáns Egyházak diakóniai és missziói munkája során felkereste a szocialista országok politikusait, és közbenjárt a politikai foglyok, s mindezekellett a hitük miatt üldözött személyek ügyében. Miután azt tapasztalta, hogy ezen a téren nem sok eredményt érhet el, az egyházakon igyekezett segíteni. Magyarországon és Erdélyben is megkereste az illetékeseket, és a történelmi hagyományokra hivatkozva kérte külföldi tanulmányok lehetőségének újraindítását a magyar teológusok számára. Mivel ezt a kezdeményezését is elutasították, leleményesen a holland teológiai hallgatók „fordított peregrináció”-ját javasolta, és ez a próbálkozása sikerrel járt. Ebben a merész kezdeményezés kivitelezéséhez Juhász István professzor személyében talált partnerre. Kolozsvárra az 1968-ban érkezett meg az első teológushallgató házaspár, G. Henk van de Graaf és Sally van de Graaf-Leentfaar, és 1986-ig még hét házaspár tanulhatott a Kolozsvári Protestáns Teológián.

hausen): *Az erdélyi és a svájci református egyház kapcsolatai*; dr. G. Henk van de Graaf (Rotterdam): *Willem A. Zeydner és a holland református egyház megújulása a 20. században* (mivel egészségi állapotuk miatt nem jöhettek el a szimpóziumra, sorrend szerint Jenei Tamás lelkipásztor, Sógor Árpád, az intézet ifjúsági lelkipásztora és székely József lelkipásztor olvasták fel előadásaikat); dr. Hans Klein (Nagyszeben): *Nyomon tudja-e követni az egyháztörténet Isten munkáját*; dr. Magda van der Ende (Amersfoort): *Tanár és tanítvány*; dr. Hermán M. János (Zwolle): *Kuyper Ábrahám látogatása Bukarestben, Budapesten, és magyarra fordított műveinek el-égetése Kolozsváron*; dr. Gudor Botond (Gyulafehérvár): *Az erdélyi római katolikus Káptalan feloszlása és az erdélyi reformáció kezdete: a Gyulafehérvári Református Egyház-megye kialakulása*; drs. Zsigmond Attila (Fugyi): *Újabb adalékok Zoványi György életéről és munkásságáról*; dr. Dienes Dénes (Sárospatak): *A teológiai racionalizmus jelentkezése Sárospatakon*.

A tudományos ülészak könyvbemutatókkal zárult. Juhász István *Jézus Krisztus egyháza. Az egyháztörténet vázlatja* (Lektorálta Kolumbán Vilmos József. A szöveget gondozta és jegyzetekkel ellátta Juhász Tamás. Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár 2015, 500 old.) című egyetemes egyháztörténeti egyetemi jegyzetét dr. Kolumbán Vilmos József, a kolozsvári protestáns teológia professzora és dr. Sipos Gábor történész, az Erdélyi Református Egyházkerület Központi Gyűjtőlevéltárának levéltárosa mutatta be. Ezután Ida Eldering Jonckers-Nieboer ismertette Juhászné Dobai Erzsébet *Segélysztorik 1989* (Exit Kiadó, Kolozsvár, 2015, 64 old.) című füzetét.

Az ebéd utáni szimpózium, amelyet „István bácsi” címmel hirdettek meg, Geréb Zsolt, a Protestáns Teológiai Intézet nyugalmazott tanárának elnökletével zajlott le. Ennek keretében egykori tanárakra, illetve kartásukra emlékeztek a következő meghívottak: d. dr. Kozma Zsolt nyugalmazott teológiai professzor, Antal István nyugalmazott lelkipásztor (Barót), dr. Hans Klein nagyszebeni nyugalmazott teológiai professzor, Hermann Binder orgonaépítő mester (Nagyszeben), Ida Eldering Jonckers-Nieboer (Velp), Frans Bos nyugalmazott holland lelkipásztor (Waddinxveen), illetve dr. Kállay Dezső a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet tanára. A meghívott emlékezők után több résztvevő elevenítette fel a Juhász István professzorhoz fűződő emlékeit, közöttük dr. Almási István muzikológus, valamint Molnár Kálmán, Szóke Zoltán, Pásztori-Kupán István Gerő nyugdíjas lelkipásztorok és András György unitárius lelkipásztor.

A teológiai intézet által megszervezett rendezvény, amelyet az Erdélyi Református Egyházkerület és a hollandiai Juhász István Professzor Alapítvány támogatott, közös vacsorával és kötetlen beszélgetéssel zárult.

D. dr. Juhász István rövid életrajza

D. dr. Juhász István egyháztörténész 1915. április 16-án született Nagyenyeden. Édesapja, Juhász Albert református lelkész a Bethlen Kollégium vallásánára volt, aki a hittan mellett számtant, pszichológiát és logikát is oktatott. A sokoldalú, nagy műveltségű és kitűnő irodalomszakértő lelkész tanárt a helytállás, a mintaszerű kötelességtudat, a komolyság és a derűs fegyelem, a tiszta értelem és a jószívűség jellemezte. Internátusi felügyelőként a bentlakó tanulók jószágos atyjának tekintették. Édesanyja, Barabás Blanka a lelkipásztor Barabás Samu leánya volt.

Elemi és középiskolai tanulmányait a nagyenyedi Bethlen Kollégiumban végezte, 1932-ben pedig beiratkozott az Erdélyi Református Egyházkerület Theológiai Fakultására, ahol Kecskeméthy István és Maksay Albert, Imre Lajos, Gönczy Lajos, Tavaszai Sándor és Nagy Géza professzorok voltak tanárai. A harmadév elvégzése után, 1935 nyarán Bulgáriában tett tanulmányutat.

Első lelkészképesítői oklevelet 1936-ban szerzett, s ugyanettől az évtől lett tagja az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek (1942 és 1945 között a Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztály titkára volt). A második lelkészképesítő vizsga letétele után 1937. november 21-én szentelték lelkésszé. Kolozsvári – teológiai tanulmányai mellett – a bukaresti és nagyszebeni ortodox teológiai főiskolákon is folytatott tanulmányokat az 1936/37-es tanévben, majd az 1937/38-as és 1938/39-es tanévben a kolozsvári I. Ferdinánd Király Tudományegyetem történettudományi karán végezte el az I–III. évfolyamot, s eközben fél évig (1938 augusztusától 1939 januárjáig) levéltári tanulmányokat is folytatott Budapesten.

1937. szeptember 1-jétől 1939. szeptember 1-jéig a Protestáns Teológiai Intézet segédlelkész-titkára (szeniora) volt, 1939 szeptemberétől 1940 szeptemberéig pedig a Bukaresti Református Főiskolás Otthon vezetésére kapott lelkész-igazgatói kinevezést. Bukarestben szolgáló lelkészként tagja volt a Romániai

